

Capeller i Barreter

José Bellver

Aquests menestrals d'antany elaboraven els capells i els barrets, que servien tant per a completar el vestit, sobre tot el masculí, com per a protegir el cap del fred o del sol.

A partir dels anys quaranta hagueren de tancar moltes capelleries, ja que cada vegada hi havia més gent que no el portava.

En canvi, per a les feines del camp, sobre tot en l'estiu, el capell ha arribat fins al nostre dies, però abans no eren de pana sino de palma, que elaborava la "llatera" o el "llater".

Com a institució gremial els BARRETERS, juntament amb els CAPELLERS, daten del 1483 amb el nom de "col·legi de Barreters" i també "Collegium Birretarium". Aquest col·legi vigilava la bona marxa de l'ofici, fixant-se que compliren les bones tintes dels capells.

L'aprenentatge d'aquest ofici durava 4 anys. Després d'això venien els exàmens que constituïen en fabricar 2 capells.

El que superava aquesta prova i no era casat, quedava obligat a casar-se en el transcurs d'un any i un dia, conforme al capítol 12 de les ordenances.

"¡Aixó és un Col·legi Professional i no el que hi ha avui en dia!"

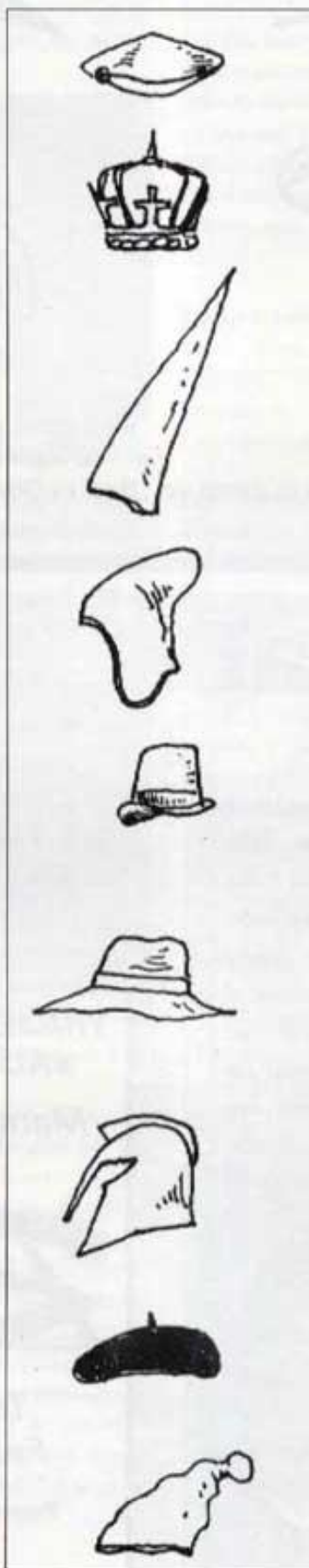
Es prohibia que cap Mestre donara "carbó ni suro, ni fer males tintes, sota pena de 5 sous per cadascun dels capells".

Però a l'any 1528 es multava amb 10 lliures als fabricants que mesclaven llana negra del país amb la importada, i a més a més, es prohibia importar obra feta, baix la pena de la incautació de les mercaderies. Hi havia l'ordre de que tot artesà, que havia de comprar llanes i sedes, ho havia de dir als altres Menestrals, per si necessitaven adquirir-ne. D'aquesta manera s'evitaven les competències i el monopoli de matèries primeres.

"Molt paregut amb la solidaritat entre comerços d'avui en dia".

Les diferents variants de capells, totes sortien de les botigues dels Capellers i de les COSIDORES o per altres Menestrals.

El capell es componia d'ala o ventalla, que podia ser més o menys ampla, i solia anar folrada d'una tela fina a l'interior, acabant en la part baixa un suador. Per fora solia tindre una cinta que es canviava quan estava suada.

CAPELL DE FERRO

Peça d'armadura de cavaller, que li cobria el cap hi a vegades podia ser de couro.

CAPELL ALT

Era de cofa cilíndrica, alta i de cara superior plana, de color negre generalment.

CAPELL DE FER VIA

Cosit amb roba lleugera, de diversos colors i es pot plegar a la butxaca.

CAPELL AMB CREUS

A Mallorca i a Menorca es donava aquest nom al capell de cofa girada per amunt, amb tres tombs format per tres angles.

CAPELL DE RODA DE CARRO

És el de llana o de pell de ventalla ampla, que duïen els amos de possessió.

CAPELL D'ANAR ALERTA

El que té l'ala molt estreta, per a vore millor.

CAPELL DE TEULA

El que duïen els eclesiàstics i era d'ala molt llarga i ampla arquejada per amunt a cada costat, formant un canal de davant a darrere.

CAPELL DE LLONGUES

Servia com a paraigües i tenia cinc pams de diàmetre.

CAPELL DE BOMBI

Era de feltre de forma abombada i d'ala petita.

CAPELL DE PALLA O DE GALLETA

Fet de palmes llargues entreteixides entre si, de ventalla ampla i la cofa plana. Es duïa a l'estiu.

CAPELL DE PALMES

Estava fet de palmes entreteixides, molt utilitzat per la gent del camp.

BARRET

Peça de roba, llana, fil de llana o de cotó. No té ventalla i s'adapta al cap.

BARRETINA

És un barret llarg fet amb agulles de fer calça entre dos i quatre pams, de color vermell.

BOINA

Gorra redona de llana, d'una sola peça amb un poc de bossa, folrada de tela i amb un suador. Al nord del País es solen dur vermelles.

CAPERUTXA

Cobrecap molt llarg, de forma cònica i alta, que duïen els penitens a les proces-